

Anthony Giddens

Lord Anthony Giddens

Životopis

- * 18. ledna 1938 Londýn, Anglie
- **vzdělání:**
 - Hull University
 - London School of Economics
 - Cambridge – Ph.D.
- **kariéra:**
 - University of Leicester – sociální psychologie
 - Cambridge – sociologie
 - 1997–2003 ředitel London School of Economics – dnes je zde emeritním profesorem na katedře sociologie
 - členem Americké akademie umění a věd a Čínské akademie sociálních věd

sociologie:

- považovaný za jednoho **z nejvlivnějších moderních autorů**, jedním z nejcitovanějších autorů v humanitních oborech
- holistický přístup k moderní společnosti
- problematika **modernity**
- sociologie, politická sociologie, sociální psychologie
- předmětem zkoumání sociálních věd nejsou objektivní sociální totality ani zkušenosti konkrétního jednotlivce, ale **sociální praktiky uspořádané v prostoru a čase**

- snaží se **překonat a syntetizovat** jednostranné sociologické teorie, zejména:
 - pozitivismus
 - funkcionalismus a teorii systémů
 - strukturalismus
 - objektivismus
 - fenomenologickou a interpretativní sociologii
- analýza kapitalistického systému a nová vize sociologie - kritická reinterpetaci klasických autorů (M. Weber, E. Durkheim, K. Marx)
- sociologie = studium **sociálních institucí** vzniklých průmyslovou transformací posledních dvou nebo tří století

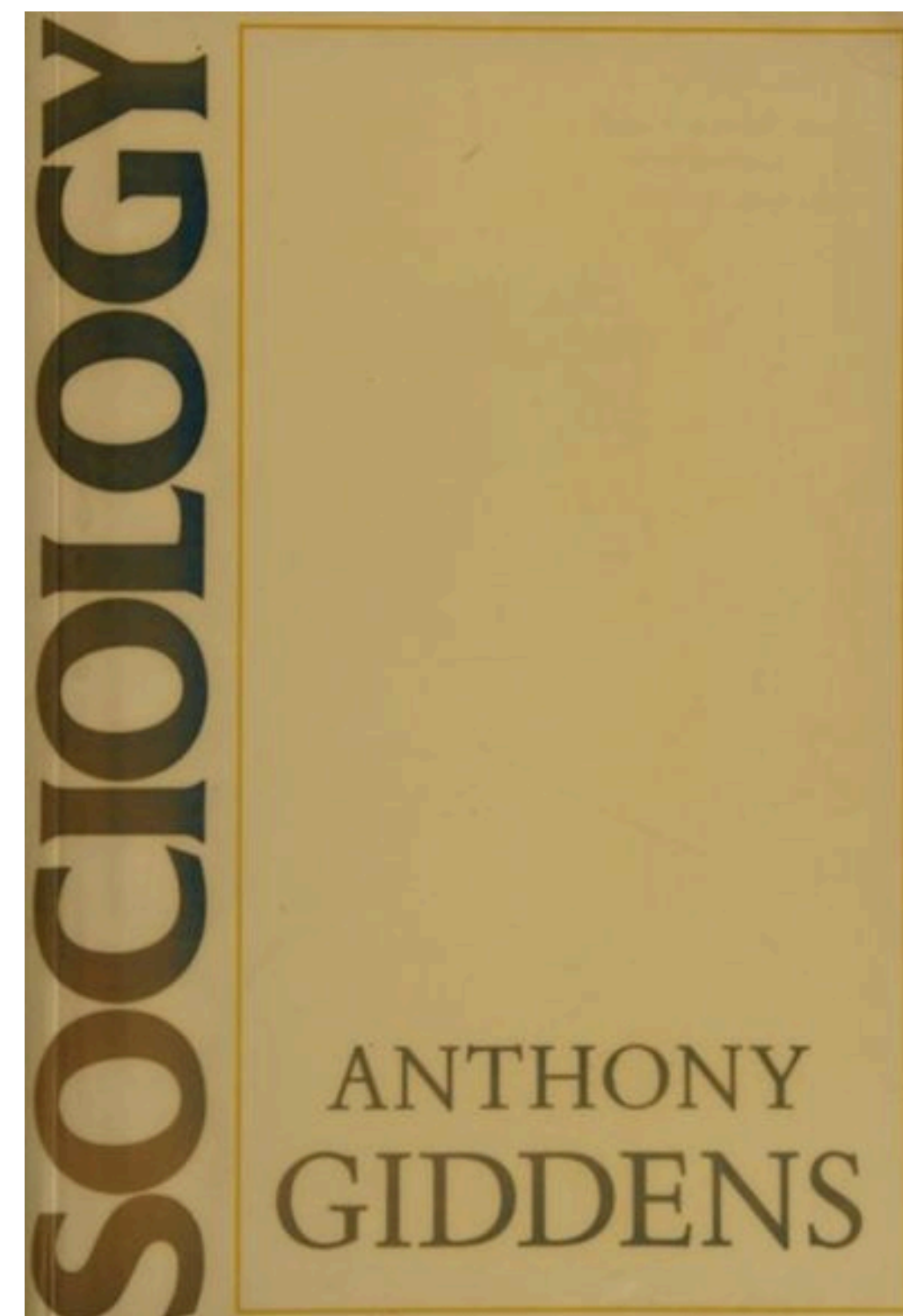
dílo:

- *The Constitution of Society (1984)*
- *Sociology (1989)*
- *Modernity and Self-Identity (1991)*
- *The Consequences of Modernity (1990)*
- *New Rules of Sociological Method: a Positive Critique of interpretative Sociologies (1976)*

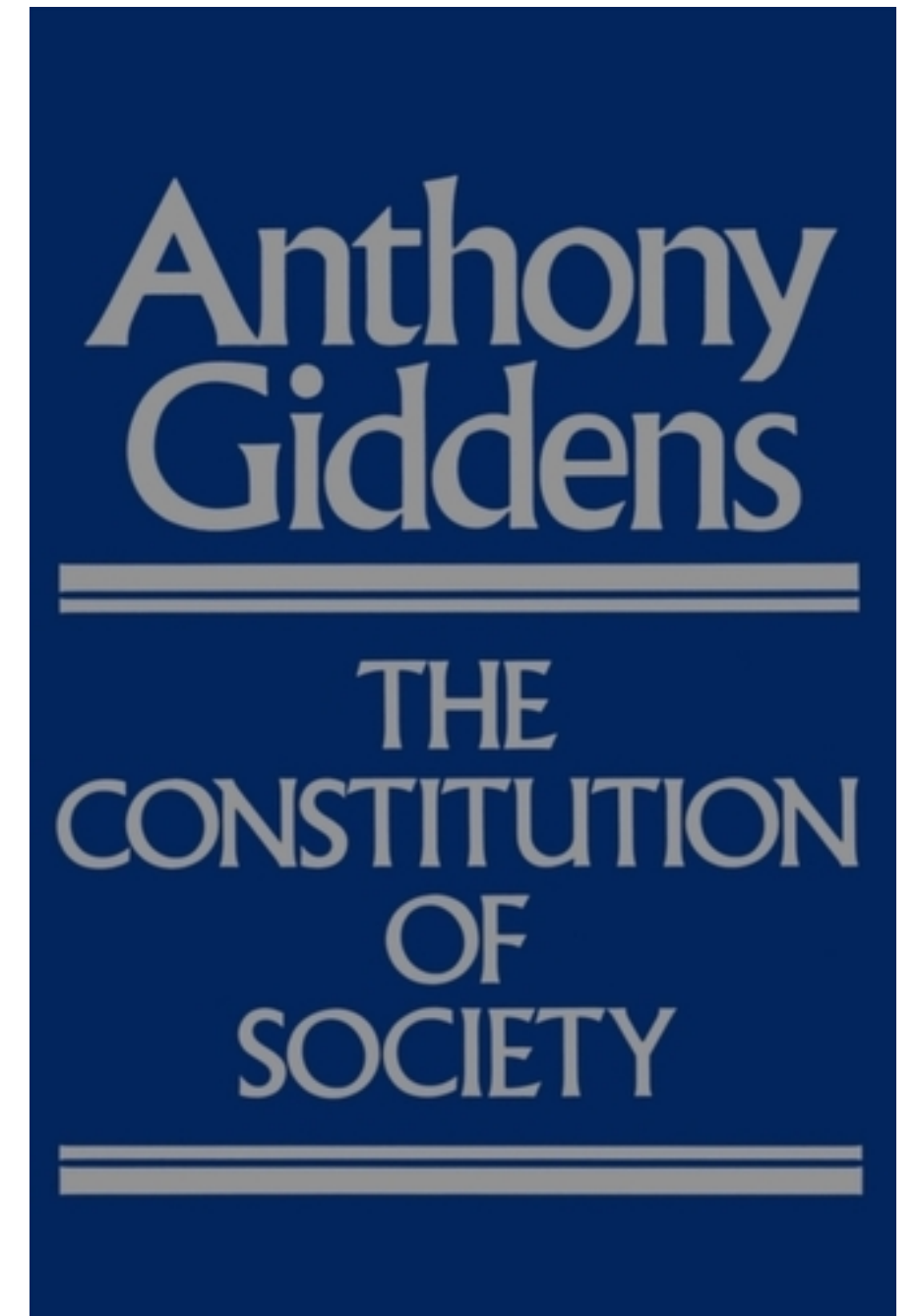
Sociology (1989)

- přehledné shrnutí a srozumitelné vysvětlení základních sociologických témat
- aktualizovaná vydání

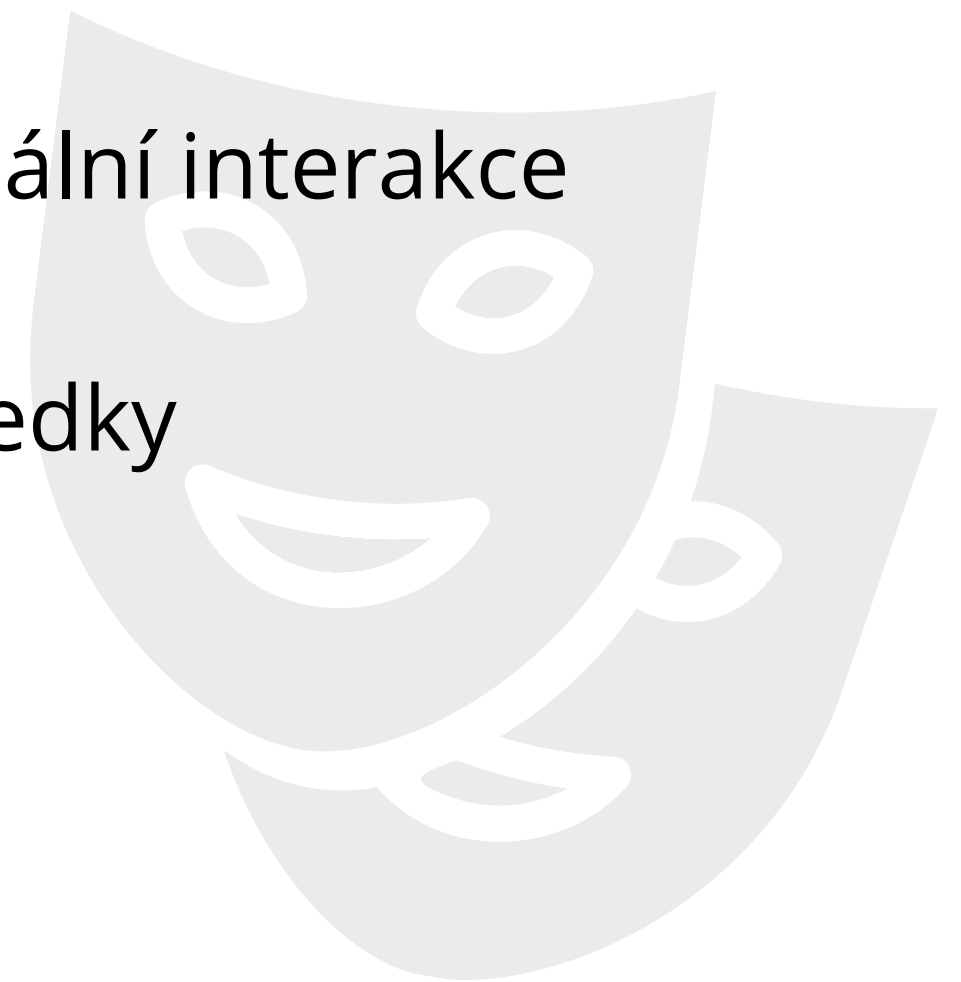

The Constitution of Society (1984)

- **teorie strukturace** – sociální teorie, která se zabývá vznikem a reprodukcí sociálních systémů
- Giddensovo pojetí struktury = syntéza pozitivismu a interpretativní sociologie
- lidé utvářejí společnost, ale zároveň jsou jí omezováni
- struktury a aktérství jsou dvě stránky jednoho a toho samého procesu, strukturace (dualita, nikoli dualismus)
- **dualita struktury** - komplementarita obou pohledů

- **Struktura** = faktory, které jsou relativně stálé a ovlivňují jedince
- **Aktérství (agency)** = schopnost nedeterminovaného jednání (kontrola, volba...):
 - **aktéři** jsou vybavení **věděním** (knowledgeable), sociální interakce jsou výsledkem jednání aktérů
 - jednání má neznámé podmínky a nezamýšlené důsledky
 - **reflexivní monitorování jednání**

→ Tři úrovně **vědomí**:

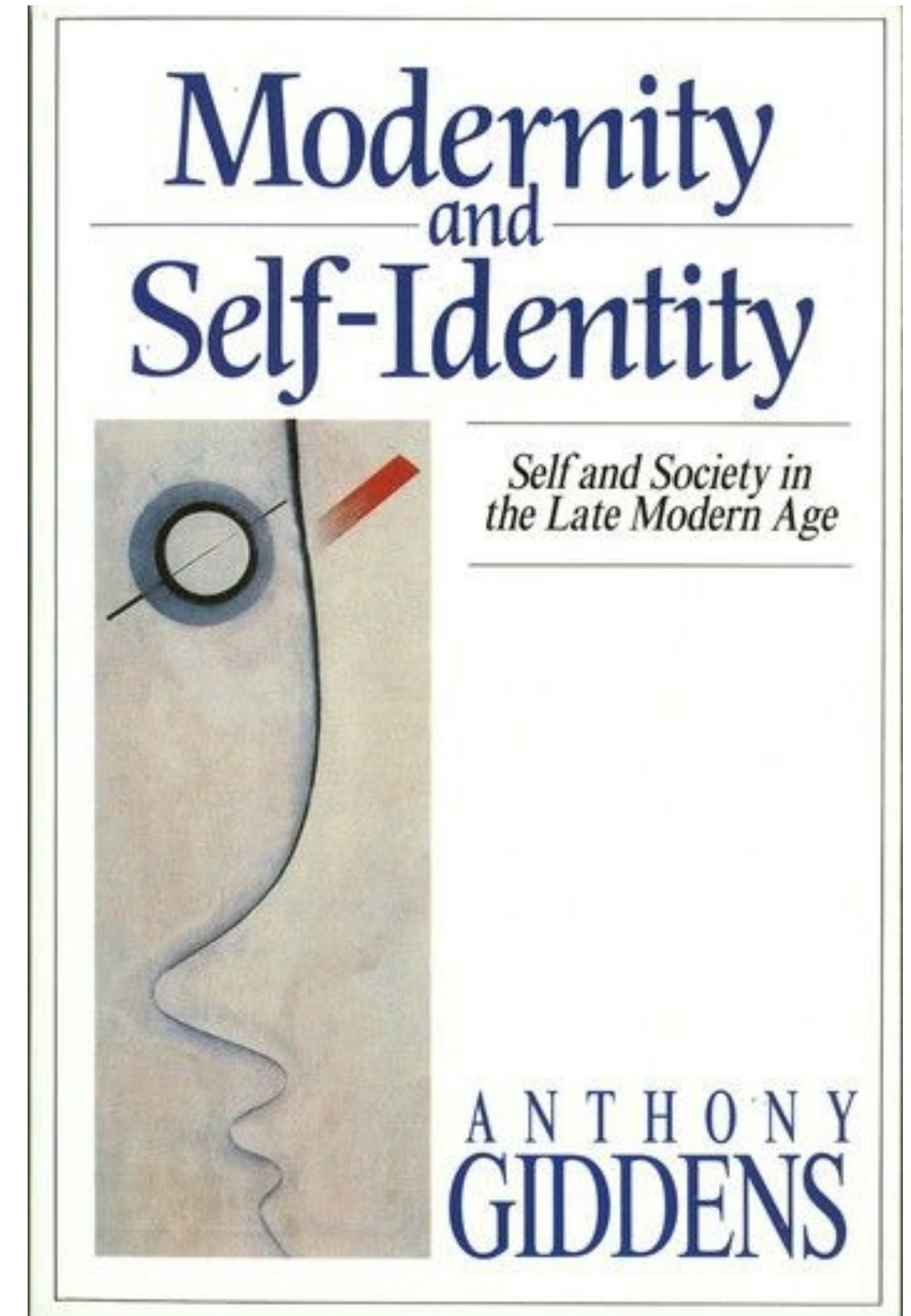
1. diskurzivní vědomí (verbální vyjadřování)
2. praktické vědomí (konání bez verbalizace)
3. nevědomí (motivace)

- systémy: neustále reprodukováné vztahy mezi aktéry nebo kolektivy, organizované jako pravidelné sociální praktiky

→ příklad *jazyka*

Modernity and Self-Identity (1992)

- **dualita struktury** = svoboda lidí vychází z existujících struktur (globální kapitalismus, peněžní systém a infrastruktura mediálních technologií)
- v pozdně moderní společnosti jsou **média** důležitější a vlivnější – ukazují rozmanitost a různé způsoby života

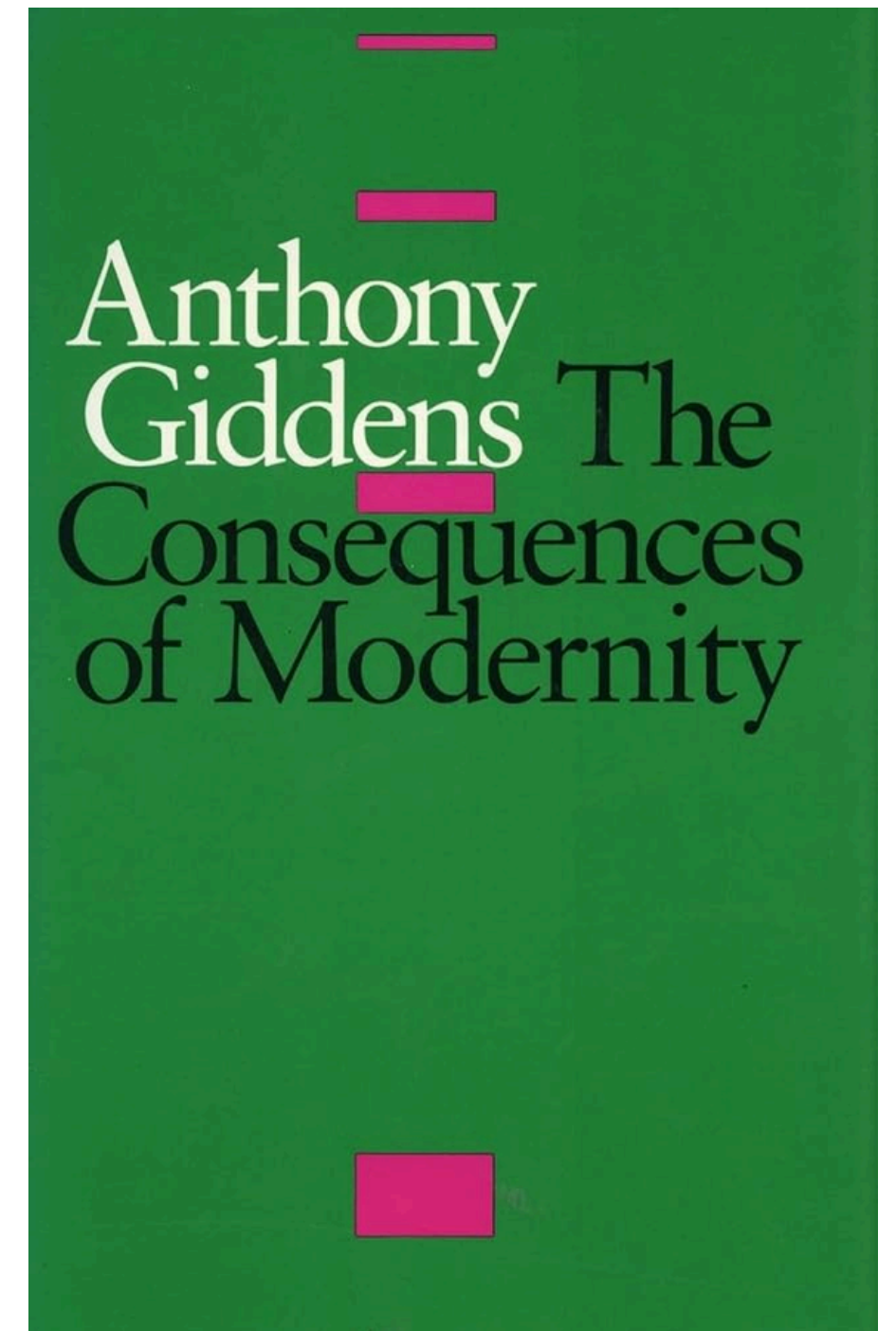

- identita už není tolik předem daná (třída, gender, lokalita...) – je **otevřená**, stává se “úkolem”
- vytváříme “**Narrative of Self**” – souvislý životní příběh jako identita stabilní v čase
- identita není co *jsem*, ale co *vlastním, dělám a moje vztahy s ostatními*
- narcismus

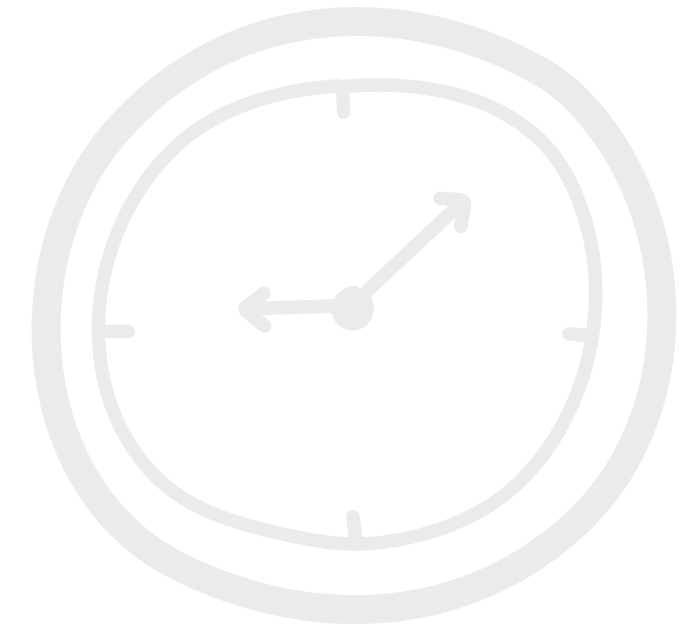
Consequences of Modernity (1992)

- nepřibližujeme se k postmodernitě, žijeme v důsledcích modernity = tzv. radikální modernita
- tři základní spolu související zdroje vývoje modernity:
 1. Oddělení času a prostoru
 2. Rozvinutí vyvazujících mechanismů
 3. Reflexivní přivlastňování vědění

1. Oddělení času a prostoru

- vývoj „prázdného prostoru“ – oddělení prostoru od místa

2. Rozvinutí vyvazujících mechanismů

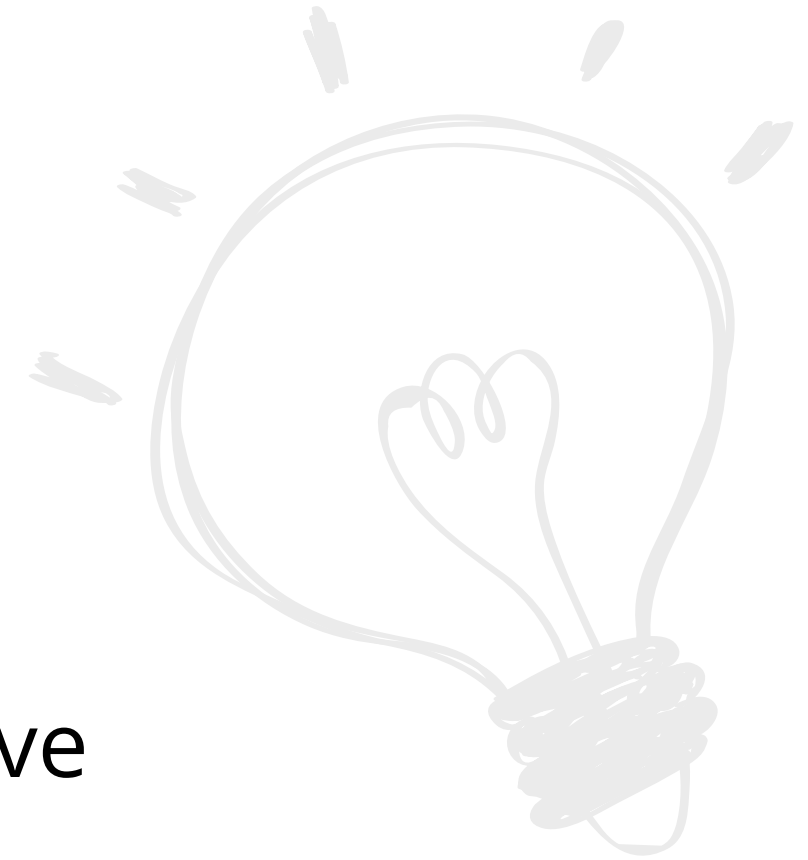
= „vytržení“ sociálních vztahů z místních kontextů interakce a jejich restrukturační v neomezených časoprostorových rozpětích

- dva typy: symbolické znaky (např. peníze) a expertní systémy (věda)
- **důvěra** v abstraktní systémy

3. Reflexivní přivlastňování vědění

- modernita utvářena prostřednictvím reflexivně uplatňovaného vědění a jeho neustálé **revize**
- sociální praktiky jsou neustále ověřovány a přetvářeny ve světle nových informací
- **znejistění vědy a vědění vůbec** – není žádné vědění ve starém smyslu slova, kdy vědět znamenalo být si jistý

zdroje:

https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/1332072/mod_resource/content/3/OS1%20ZS2023%20prednaska%2011%20Jedinec%20v%20C3%BDtvor%20tv%C5%AFrce%20spole%C4%8Dnosti%20V.pdf

https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/1284959/mod_resource/content/1/King%20Struktura%20a%20jedm%C3%A1n%C3%AD%20cast.pdf

http://pes.fsv.cuni.cz/recenze_%20Bartova_giddens.htm

https://is.muni.cz/el/1421/jaro2011/PH1215/um/8._prednaska.doc

<https://www.databazeknih.cz/zivotopis/anthony-giddens-10416>

<https://www.lse.ac.uk/Events/2021/05/202105271830/125-Directors>

<https://medkult.upmedia.cz/Keywords/teorie-strukturace/>

https://revisesociology.com/2016/04/22/giddens-modernity-self-identity-summary/?utm_content=cmp-true

